

אֵהָלָהָלָל

בלק

r0548474308@gmail.com

לע"נ מרת רחל לוי בת תמרה ז"ל

יישר כח לקוראנו היקר והנכבד הרה"ג ש. כהן שליט"א על עיצוב העלון. תורה מפוארה בכלי מפואר. זכות התורה ולומדיה יעמוד לו ולזרעו עד עולם נחת דקדושה מכל יוצ"ח אמן.

ושם בת אשר שרח (כו מו)

וזה לשון הרמב"ן: ואונקלוס תירגם ושום בת אתת אשר שרח וכו' אבל היתה בת אשתו מאיש אחר וכו' ויהיה טעם ושרח אחותם (בראשית מו יז) כי היתה אחות בניו לא בתו ולכן אמר (ושם בת אשר שרח" ואמר "ובת אשר" לומר כי היה שמה בת אשר ונקראת שרח.

בספר הישר (פרשת וישב) וז"ל: וילך אשר ויקח את עדון וכו' ותמת עדון, וילך עבר הנהר ויקח את הדורה בת אבימאל בן עבר בן שם לו לאשה, שהיתה אשת מלכיאל בן עילם בן שם ותלד לו בת ויקרא שמה שרח, ואחר כך מת מלכיאל והלך אשר ולקח לו הדורה הנזכר לאשה והביא עמה בתה שרח הנזכרת שהיתה בת ג' שנים ונתגדלה בבית יעקב והלכה בדרכי בני יעקב וכו' עכ"ל.

וכן כתב **בחזקוני** (במדבר כו מו) וז"ל: "ושם בת אשר שרח" היה לו לומר ובת אשר שרח, אלא נראה, שרח היה לה שם שהיתה בת אשר, לפי שגדלה בתוך ביתו והיתה נקראת על שמו, אכן לא היתה בתו אלא בת אשתו, והתרגום מוכיח, "ושום בת איתת אשר שרח.

והקשה הטור על הרמב"ן דלמי היתה נשואה אשתו של אשר שתוכל שרח ליטול נחלה מחמתו, הא מיורדי מצרים היתה וכל יורדי מצרים ע' נפש ולכולם היו בנים. ואם היתה בת איש אחר מנין לו חלק בארץ הרי לגרים לא היה חלק בארץ.

ועוד, הקשה **בדעת זקנים** מבעה"ת דאם נולדה מאחד מע' נפש אמאי לא הוזכרה בתור בתו וייחסוה לאשר.

ותירץ בהגהות **כור הזהב** די"ל דס"ל לרמב"ן דאפשר שהיה בן לאשר מאשתו ראשונה, שנשא אשה והוליד שרח לבד, ומת בלא בנים זכרים, ונשא אשר כלתו, והוליד ממנה כל בניו הכתובים בקרא, ונמצאת שרח אחות בניו של אשר מאם ולא מאב, ויורשת נחלה

מכח בן אשר שמת, וכה"ג יתכן ג"כ בא משאר השבטים כגון בן ראובן שהוליד שרח ומת בלא בנים, ונשא אשר כלת ראובן והוליד ממנה בניו הנ"ל, ויורשת נחלה מכח בן ראובן שמת.

ואין לתמוה על שלא הוזכרו הבנים שמתו בכתוב, דבער ואונן מה שהוזכרו הוא משום סוד הייבום וכמבואר ברמב"ן. וגדולה מזו מבואר ברמב"ן דליוסף היו עוד בנים מלבד אפרים ומנשה ולא הוזכרו בכתוב, כיון דעל שם אחיהם יקראו בנחלתם. עכת"ד.

בספר **אמרי משה** -ברזם במילואים. (הובא בספר אגרות ורשימות קה"י ד') העיר על דברי כור הזהב:

א. דלפ"ד נמצא דבן זה דאשר או אחד משאר השבטים, כלל לא ירד למצרים (מדלא נזכר בע' נפש, דאיהו הא נקט כד' הטור דלכולם היו בנים) ומת קודם לכן, וא"כ ודאי שלא היה מיוצאי מצרים, וצ"ע דא"כ מנין לולו נחלה, דלא נתחלקה הארץ אלא ליוצאי מצרים, ובנות צלפחד ירשו נחלה מכח אביהם שהיה מיוצאי מצרים, ולא מצינו כלל נחלה בארץ בכה"ג. ואף אי נימא שלא כד' הטור, והיה אבי שרח אחד מע' נפש שמת בלא בנים וא"כ ירד למצרים, ג"כ לא מסתבר דחי עד היציאה (דלא הוזכר דבר מעין זה, מלבד שרח עצמה).

ב. הפי' השני שכתב שהיתה בת לאחד מבני השבטים האחרים וירשה מכוחם, הוא קשה. דהא נזכרה בכלל בני אשר, והמנין דשבטים הכא היה לצורך חלוקת הארץ, ומשמע נטלה נחלה מדין בת אשר, ולא מדין שבט אחר וכן הקשה בספר תכלת מרדכי ועי' שם עוד מה שהקשה.

ותירץ דהיתה בת ישוה בן אשר (שלא הוזכר בפ' פנחס וא"כ יתכן דלא היו לו בנים), ונשא אשה קודם ירידתו למצרים, והוליד ממנה שרח, וגירשה, ונשאה אשר, והוליד ממנה את בניו, ונמצא דשרח היתה בת בנו של אשר, ובת אשתו, ואחות בניו. עכת"ד.

אך עדיין קשה איך קיבלה נחלה אם לא יצא אביה ממצרים.

ותירץ **בטוב ירושלים**, שירד למצרים (כיון שנזכר בע' נפש) וחי עד היציאה ממנה, ומת במדבר בלא בנים, ושרח ירשה את נחלתו.

אך עדיין קשה איך נשא אשר כלתו.

ותירץ **בתכלת מרדכי**: א. דהוי כמו שנשא שמעון את דינה.

ב. דהיה לישוה בן אשר (או לבן אחר של אשר) בן שמת בלא בנים, והיתה שרח בתו, ונשא אשר אמה לאחר שמת, דלפי"ז נמצא דלא היתה אלא כלת בן בנו, דשניה היא ואכתי לא גזרו שניות.